

Despre formarea natiunii romane

Ion Bratianu afirma odata ca: " Lumea intreaga stie astazi ca totdeauna stradanile necurmatale ale locuitorilor ambelor Principate au fost sa recastige unitatea nationala, ca ei au fost si sunt un singur popor, omogen, identic : ca au aceeasi origine, acelasi nume, aceeasi limba, aceeasi religie, aceeasi traditie, aceeasi istorie, aceleasi institutii, legi, obiceiuri, moravuri, aptitudini, interese, aceleasi primejdii le inconjoara, aceleasi trebuinte ale multimii, aceleasi pasuri, bucurii, sperante, cugetari, aceeasi ursita, aceeasi misiune, acelasi suflet, ca ... tot reclama a lor Unire, cand nici un interes legitim, nici o ratiune serioasa nu se gaseste ca sa o combata ; ca uniti intr-un singur stat... vor fi in stare sa-si apere pamantul, sa dezvolte resursele lor morale si materiale, sa-si multumeasca toate dorintele legitime, sa dea zbor geniului roman, si astfel sa-si dobandeasca pacea sufletului, fara de care ei niciodata nu vor putea fi ceea ce le cere sa fie interesul Europei si interesul conservarii lor... "

Poporul roman s-a format in spatiul carpato-dunarean-pontic in S-E Europei, la intersectia marilor drumuri europene, acolo unde Occidentul intalneste Orientul. Daca despre Egipt se spunea ca este un dar al Nilului, despre Romania s-ar putea spune ca este-pe drept cuvint-un dar al Carpatilor si al Dunarii.

Cercetarile arheologice si lingvistice dovedesc ca poporul roman s-a constituit in urma romanizarii populatiei geto-dacice, care a inceput in 106 d. Hr., o data cu transformarea Daciei in provincie romana si a continuat chiar si dupa plecarea armatei romane (in 271), prin asimilarea elementelor de limba latina si civilizatie romana. Concomitent cu asimilarea limbii latine si a civilizatiei romane s-a produs si adoptarea crestinismului ca religie dominanta. Prin pozitia geografica pe care o ocupa, poporul roman a avut un rol de aparator al crestinatatii, al civilizatiei noastre si al celei apusene impotriva cuceritorilor otomani. in acelasi timp, crestinismul - asa cum aprecia si Mihai Eminescu - " a pastrat unitatea noastra ca neam, a fost stanca de care s-au izbit navalirile straine " .

In acest spatiu asemuit unei cetati (podisul inconjurat de munti si, in urma acestora, sesurile),poporul roman a avut o viata statornica, " in legea si in ritul lui " ('Antonio Possevino, iezuit italian care a cercetat Transilvania in sec. XVI). Unitatea teritoriala a asigurat unitatea limbii romane, una dintre cele mai unitare limbi europene. Practic, in interiorul granitelor tarii, nu se poate vorbi de existenta unor dialecte ale limbii romane, ci a unor graiuri, intrucat deosebirile intre moldoveni, munteni, ardeleni sunt mici. Din limba romana s-au desprins dialectele mavedo si istroroman, care sunt vorbite in afara e.i .mitelor nationale, respectiv in statele sud-dunarene. Unitatea de teritoriu si de limba a constituit elementul fundamental m formarea natiunii romane. Alcatuirea geografica a pamantului stramosesc, adancile legaturi sufletesti izvorate din unitatea aceluiasi grai, aceleiasi credinte, aceleiasi datini trebuiau intarite de o puternica constiinta de neam (constiinta nationala).

Constiinta nationala reprezinta totalitatea ideilor, aspiratiilor, sentimentelor prin care membrii unei comunitati isi afirma identitatea comuna, pe baza unitatii de neam, teritoriu, limba, cultura, viata economica.

Deși formarea națiunii române a fost un proces complex,, cu adânci rădăcini în istorie, despre apariția efectivă a națiunii, române nu se poate vorbi decât în veacul al XIX-lea, veac al "culturii eroice " (deci și al conștiinței naționale), veac în care se formează o piață unică, o economie națională, un stat național (1859).

Anul 1918 marchează desăvârșirea statului național unitar român, în urma Marii Uniri, care a redat patriei străbune teritoriile Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei.

Principalele momente în formarea conștiinței naționale românești au fost:

- Unirea de la 1600, realizată de Mihai Viteazul;
- redactarea, în 1791, a documentului " Supplex Libellus Valachorum ", în care sunt enunțate dezideratele naționale ale românilor ;
- revoluția de la 1821 ;
- revoluția burgheză din 1848, care a trezit solidaritatea națională ;
- 1859, Unirea Moldovei cu Țara Românească ;
- 1918, Marea Unire.

Făuritorii statului național - spunea D. Zamfirescu - au fost " oamenii culturii eroice " , creatorii culturii moderne. După spusele poetului nostru național, creatorii culturii eroice au declanșat " epopeea luptei de salvare a culturii naționale ", fără de care formarea națiunii române nu ar fi fost posibilă. Cultura eroică "a salvat" cultura națională" atât prin întoarcerea ei către creația populară autentică, cât și prin înaintarea ei către civilizația Apusului. Regăsirea identității și unității culturale a acestui neam s-a realizat deci în condițiile sincronizării cu cultura occidentală, concomitent cu preluarea și dezvoltarea valorilor istorice tradiționale, perene.

În concluzie, principalele premise care au făcut posibilă crearea națiunii române în veacul al XIX-lea au fost: realizarea integrității economice și politice a Țărilor Române (1859) și redobândirea unității culturii românești.